

РЕШЕНИЕ

№ 5755

гр. София, 02.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 13.09.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **3103** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) вр. реда на чл.203 – 207 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по искова молба на Н. Е. З., ЕГН [ЕГН], с която е предявен иск срещу Главна дирекция “Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) при Министерството на правосъдието за присъждане на обезщетение в размер на 8000,00 лв. за претърпени неимуществени вреди, изразяващо се в неблагоприятните изживявания, тежки емоционални и психически преживявания в периода от 10.03.2023г. до 13.03.2023г., причинени от незаконосъобразни действия и бездействия от служители на ответника, които са я задържали в следствения арест на [улица]в [населено място] без основание, след като Софийски районен съд изрично на 10.03.2023г. разпоредил да бъде освободена незабавно. Претендира и присъждане на законната лихва от 10.03.2023 г. (от деня на увреждането) до окончателното изплащане на сумата.

С исковата молба е представено заверено копие на протокол № 269/10.03.2023 г. по НОХД № 20231110202307 по описа за 2023 г. на СРС, НО, 15 състав и са направени искания за събиране на доказателства, в т.ч. и гласни, чрез разпит на свидетел. Претендира присъждане на разноски.

В уточнение на искова молба от 21.04.2023г. (л. 12 и сл.) се твърди, че престоят на Н. З. в следствения арест е бил незаконно продължен вследствие на бездействието на служителите на ответника по изпълнение на разпореждането на СРС постановено в

протокола от 10.03.2023 г. Ищцата е претърпяла неимуществени вреди, които се изразяват в неблагоприятни изживявания, поради неблагоприятното развитие на нейното освобождаване. Конкретно се сочи, че е изтърпяла редица несгоди пряко свързани със свободата на личността, на свободно придвижване, на контактуване. Както ищцата, така и съпругът ѝ и трите им деца очаквали, че ще бъде освободена от следствия арест вечерта на 10.03.2023 г., съгласно постановеното от съда, но поради продължаване на задържането ѝ незаконно продължило и ограничаването на гражданските ѝ права регламентирани в Конституцията на Република България. От процесуалния представител на ищцата са представени и подробни писмени бележки. Ответникът в писмен отговор от 12.05.2023 г. (л. 29 и сл.), чрез процесуален представител, оспорва иска като неоснователен и недоказан. Счита, че не са доказани незаконосъобразни действия и бездействия на служители на ответника. Соочи, че в случая актът за освобождаване по реда на НПК е получен в извънработно време и своевременно е изпълнен през първия работен ден, съгласно разпоредбата на чл.180, ал.2 от ЗИНЗС. Твърди, че наложената на ищцата мярка „задържане под стража“ не е била изпълнявана от администрацията на ответника в ареста на бул. „д-р Г.М. Д.“ № 42, [населено място]. В тази връзка поддържа, че при наличието на изрично указание в протокол № 269/10.03.2023 г. по НОХД № 20231110202307 по описа за 2023 г. на СРС, НО, 15 („дали се задържа на друго основание“) администрацията на следствия арест в [населено място] няма правомощие да освободи лице без да получи официално данни от мястото, в което лицето се води, което в случая е Затвора – [населено място]. Счита направеното искане за необосновано, както и че не е налице вреда. Моли съда да отхвърли иска като неоснователен и недоказан. Прилага писмени доказателства. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят СГП дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковата молба. Счита, че не са установени нарушения от страна на ответника, поради което не са налице предпоставки за ангажиране на отговорност.

Административен съд София-град, като обсъди събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Считано от 20.02.2023 г. спрямо Н. Е. З. е изпълнявана мярка за неотклонение „задържане под стража“ в Затвора - [населено място] по разпореждане № ПД230/23 г. на Районна прокуратура - С., по повдигнато ѝ обвинение по чл. 195 от НК по ДП № 2069/2022 г. на 01 РУ-СДВР. След внесен обвинителен акт е образувано НОХД № 2307/2023 г. по описа на СРС, НО, 15 състав. Делото е било насрочено за разглеждане в съдебно заседание на 10.03.2023г. от 15:00 ч.

На 08.03.2023 г. по Заповед № 27/22.02.2023 г. на началника на Затвора - [населено място] (л. 35) ищцата е конвоирана по делегация в следствия арест на [улица], [населено място], към сектор „Арести“ при ОСИН-С. за участие като подсъдима в съдебното заседание на 10.03.2023 г. по НОХД № 2307/2023 г. В заповедта на началника на затвора е посочено: „след отпадане на необходимостта от нея да бъде върната обратно в затвора“.

На 10.03.2023 г. по НОХД № 2307/2023 г. по описа на СРС, НО, 15 състав, е постановен съдебен акт (протокол № 269), в който е разпоредено Н. З. „да бъде незабавно освободена, освен ако не се задържа на друго основание“.

На 13.03.2023 г. в 08:54 ч., в ареста на бул. „Д-р Г. М. Д.“ № 42 по факс е получена служебна бележка с рег. № 27/13.03.2023 г. от Затвора - [населено място] (л. 49). В

същата е посочено, че считано от 13.03.2023 г. Н. З. е освободена от затвора - с отменена мярка. В тази връзка на същата дата администрацията на ареста в [населено място] е освободила З., поради липсата на друго основание за задържането ѝ.

По делото е представена и приета справка на началника на Затвора - [населено място], с рег. № 27 от 09.05.2023 г., вх. № 5791/09.05.2023 г. по описа на ОСИН-С. (л. 36 по делото). В нея е отразено, че служебната бележка за освобождаване (л. 49) е изготвена на база получен чрез факс от ареста в [населено място] протокол № 269/10.03.2023 г. по НОХД № 2307/2023 г. на СРС (л. 37 и сл.), с който спрямо лицето е постановено условно наказание и мярката за неотклонение е отменена. Факсът е получен в 17,08 ч. на 10.03.2023 г., което е извън работното време на администрацията, съгласно заповед № ЧР-05-283/17.08.21 г. на МП (л. 58) - начален час 08,30 ч. и край 17.00 ч. В справката се сочи, че в случая намира приложение нормата на чл.180, ал.2 от ЗИНЗС – „полученият в извънработното време акт за освобождаване по реда на НПК се изпълнява в първия работен ден“. В справката е маркирано, че видно от протокол № 269/10.03.2023 г., съдебното заседание по НОХД е приключило в 16,20 ч. Първоначално същият е изпратен не до мястото, където е разпоредено задържането на лицето – затвора в [населено място], а където лицето е настанено по делегация - в ареста в [населено място]. В тази връзка е последвало повторното му изпращане и до Затвора - [населено място], където по факс е получен в 17,12 ч. на 10.03.2023 г.

Като писмени доказателства са приети: представеният с исковата молба - препис от протокол № 269/10.03.2023г. на СРС по НОХД № 2307/2023г., НО, 15 състав, както и представените с писмения отговор на ответника доказателства, включително - заповед на началника на затвора – [населено място] (л. 35); справка на началника на затвора - [населено място], рег. № 27/2023г. от 09.05.2023 г. и вх. № 5791/09.05.2023 г. по описа на ОСИН-С. (л. 36); протокол № 269/10.03.2023г. по описа на СРС, НО, 15 състав – с данни за получаването му по факс в затвора – [населено място] (л. 37-48), служебна бележка от затвора – [населено място] с вх. № 3321/13.03.2023 г. по описа на ОСИН-С. (л. 49). От процесуалния представител на ответника допълнително в съдебно заседание е представена и приета заповед № ЧР-05-283 от 17.08.2021 г. на Министъра на правосъдието, относно определяне на работното време в ГДИН (л. 58-69). Приложено е за послужване и НОХД № 2307/2023 г. по описа на СРС, 15-ти състав.

Изискана е информация и доказателства от СРС, относно датата и часа на изпращане на протокол № 269/10.03.2023г. по описа на СРС, НО, 15 състав, в следствия арест в [населено място] и в Затвора – [населено място]. В тази връзка по настоящото дело на 03.07.2023 г. е представено писмо от СРС, с което уведомяват съда, че изисканата информация е приложена по представеното преди това за послужване дело НОХД № 2307/2013 г.

По искане на ищцата е разпитан свидетелят Ц. Т. З. – съпруг на ищцата, с която имат три деца. Свидетелят няма ясен спомен за датата, на която съпругата му е била задържана миналата година. Категоричен е, че когато ищцата е трябвало да бъде освободена, не са я пуснали от ареста. Той се е намирал пред ареста при конвоирането ѝ отново там след съдебното заседание. Тогава тя му казала да я изчака отпред пред сградата. Свидетелят посочва, че е чакал заедно с баща си от 16,30 - 17,00 часа до 20,00 - 21,00 часа, но не са я пуснали. Допълва, че и децата им са чакали. Вечерта служители в ареста му казали, че няма да я освободят, защото е станала някаква грешка. Чул се е с ищцата и по телефона. Тя му е казала да се обади на адв. Б..

Според показанията на свидетеля, ищцата се е чувствала много зле, след като е разбрала, че няма да бъде освободена, плакала е. Съдът кредитира показанията на свидетеля като логични и обективни, като отчита семейната му връзка с ищцата.

Установената фактическа обстановка не се оспорва от страните.

При така установените факти и събраните по делото доказателства съдът прави следните правни изводи:

Относно допустимостта на иска:

Искът е с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във вр.чл.203 и сл. от АПК, предвид изложените фактически обстоятелства в исковата молба, че ищцата е неблагоприятно засегната и е претърпяла неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от действието по задържането ѝ без основание в следствения арест на [улица]в [населено място], в периода от 10.03.2023г. до 13.03.2023г.; проявеното бездействието на служители на ответника по изпълнение на съдебно разпореждане на СРС от 10.03.2023 г. (ищцата да бъде освободена незабавно).

Искът за обезщетение е предявен срещу надлежен ответник - юридическото лице, в чиято структура са служителите, които са задържали ищцата в следствения арест на [улица]в [населено място], поради което е допустим за разглеждане в производството пред Административен съд София-град по реда на глава XI от АПК, като предявен пред съда по мястото на увреждане, съгласно чл. 7, ал.1, вр. чл. 1, ал.2 ЗОДОВ.

Разгледана по същество, съдът намира следното:

Основателността на иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване, на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. Съобразно разпоредбата на чл.154, ал.1 ГПК всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. Така разписаната в закона доказателствена тежест е указана на страните.

По отношение на първия елемент – както фактическите действия по продължаване задържането на ищцата, така и бездействието във връзка с незабавното ѝ освобождаване са при и по повод на административна дейност. Задържането под стража е вид принудителна административна мярка, която ограничава основно човешко право – правото на свободно придвижване. Тя е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения и упражнена компетентност, законово, предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност. Фактическото задържане на ищцата без основание е в следствения арест на [улица]в [населено място], в периода от 10.03.2023г. до 13.03.2023г., когато лицето е било освободено.

Изпълнено е условието на чл. 204 ал. 1 от АПК. Съгласно ал. 1 на този член, първата предпоставка за допустимост на иска, когато се претендира, че вредите са причинени

от незаконосъобразен административен акт, е той да бъде отменен по съответния ред, а при претендиране на вреди от незаконосъобразни действия и бездействия, както е в случая, това да бъде установено в същото съдебно производство. Тази предпоставка в случая е доказана. На 10.03.2023 г. в 16:21 часа, по НОХД № 2307/2023 г. по описа на СРС, НО, 15 състав е постановен протокол № 269. Съгласно съдебния акт, на основание чл.309, ал.4 от НПК („Когато подсъдимият е освободен от наказателна отговорност, осъден е условно, осъден е на наказание, по-леко от лишаване от свобода, или е оправдан, мярката за неотклонение се отменя или се заменя с най-леката, предвидена в закона. В този случай задържаният подсъдим се освобождава още в съдебната зала“.) Мярката за неотклонение "задържане под стража", взета по отношение на З. е била отменена, тъй като с определението за решаване на делото със споразумение същата е осъдена условно. От съда е било разпоредено ищцата да бъде „незабавно освободена, освен ако не се задържа на друго основание“. В тази връзка, с оглед предприемане действия по компетентност, препис от съдебния акт е изпратен по факс на Затвора - [населено място], където е получен в 17,12 ч. на 10.03.2023 г. На 13.03.2023 г. от администрацията на Затвора – [населено място] е съставена служебна бележка (л. 49), която след изпращане по факс е получена в 08:54 ч. в следствения арест в [населено място]. З. е освободена от ареста на същата дата.

Съдът счита, че с писмените доказателства и със свидетелските показания се установяват, заявените в исковата молба незаконосъобразни действия и бездействия на служители на ответника - както извършените фактически действия по задържане на ищцата без основание, така и проявеното бездействие от служители на ответника по реализиране на разпореждането в протокол № 269 по НОХД № 2307/2023 г. по описа на СРС, в периода от 10.03.2023г. до 13.03.2023г. Този извод не се опровергава нито с представената по делото справка на началника на затвора – [населено място], в която се позовава на чл.180, ал.2 от ЗИНЗС (полученият в извънработното време акт за освобождаване по реда на НПК се изпълнява в първия работен ден), нито със заповед № ЧР-05-283/17.08.21 г. на МП (чл. 4 Работното време на държавните служби „Главна дирекция изпълнение на наказанията“ и териториалните ѝ служби, с изключение на служителите по чл. 2.1 и т.3 е от 08.30 ч. до 17.00 ч., с половин час почивка за хранене като същата не се отчита за работно време). Това е така, поради обстоятелството, че когато става въпрос за привеждане в изпълнение на мярка за неотклонение „задържане под стража“ или за отмяна/замятана ѝ в по – лека, действията на компетентните органи следва да бъдат незабавни и няма как да се ограничат във времевата рамка от 08,30 до 17,00 часа при 5-дневна работна седмица. Видно от чл.2.1, чл.2.2 на цитираната заповед на МП при дейностите, чието изпълнение изисква непрекъсваемост на работния процес, същият се организира в 8, 12, 24 – часови наряди по утвърден график. Споменат е и удълженият с един час работен ден. От страна на ответника не е представен списък с тези дейности (със съответни длъжности) и не може да се направи проверка. По делото не се доказва и, че в процесния период и по – точно след 17.00 часа на 10.03.2023 г. не е имало нито един дежурен служител. Свидетелските показания в тази връзка обаче са убедителни и непротиворечащи си. Според показанията на свидетеля вечерта на 10.03.2023 г., докато чакал пред следствения арест в [населено място] го уведомили, че съпругата му няма да бъде освободена, защото е станала някаква грешка. Следователно фактическите действия по продължаване задържането на ищцата в следствения арест,

съответно бездействието по изпълнение на съдебно разпореждане са незаконосъобразни.

От друга страна, дори да се приеме, че организацията на работата в ГДИН не позволява ищцата да бъде освободена извън работното време в делничен ден и през почивните дни, то това не обосновава законност на продължилото след разпореждането на съда задържане. Разпоредбата на чл. 180, ал.2 от ЗИНЗС, на която се позовава ответникът, не представлява законово основание за задържане на лице. Още повече, че тя е в противоречие с цитираната разпоредба на чл.309, ал.4 от НПК, както и с разпоредбите на Конституцията на Република България (КРБ) и Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, ратифицирана със закон на Народното събрание от 31 юли 1992 г. /ДВ, бр. 66 от 1992 г./, в сила за Република България от 7 септември 1992 г. (ЕКПЧ).

Конвенцията е международен договор, ратифициран и влязъл в сила за Република България и по силата на чл. 5, ал. 4 от Конституцията тя съставлява част от вътрешното право на България. Нещо повече, ЕКПЧ има предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които ѝ противоречат. Освен това съгласно чл. 1 от Европейската конвенция страните по нея са длъжни да осигурят на всяко лице под тяхна юрисдикция правата и свободите, предвидени в конвенцията.

Съгласно чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България /КРБ/ всеки има право на лична свобода и неприкосновеност, а в ал. 2 е предвидено е прогласено, че никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност освен при условията и по реда, определени със закон. Съгласно чл. 30, ал. 3, изр.1 КРБ единствено и само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат гражданин, за което незабавно уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебната власт се произнася по неговата законосъобразност, постановява чл. 30, ал. 3, изр.2 КРБ.

В чл. 5 от ЕКПЧ е прогласено правото на свобода и сигурност и задължение на държавата е да осигури това право. В чл. 5, §1 е предвидено, че никой не може да бъде лишен от свобода освен в изрично посочените в б. "а" - б. "f" случаи и само в съответствие с процедури, предвидени от закона. Разпоредбата на чл. 180, ал.2 от ЗИНЗС не попада в нито една от изчерпатено изброените хипотези. В своята практика Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) (решение на ЕСПЧ от 22.02.1989 г. по дело *C. v I.*, жалба № 11152/84 - § 41) като стандарт при закрилата на това право е изведен принципът на изчерпателност на изключенията по чл.5, §1.б. а-f ЕКПЧ. Те следва да се тълкуват стриктно, като разширителните обосновки при приложението им са недопустими, като целта е да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода на основание, което не е предвидено в конвенцията. Разпоредбата на чл. 180, ал.2 от

ЗИНЗС представлява именно такова, непредвидено в конвенцията основание. Прогласеното в чл. 5 ЕКПЧ право на свобода и сигурност е сред основните права, които защитават физическата сигурност на лицето. следователно дори и да са в изпълнение на чл. 1802, ал.2 от ЗИНЗС действията и бездействията на служителите на ответника през исковия период са в противоречие с цитираните разпоредби на КРБ и ЕКЗПЧ, които на основание чл. 5, ал.1, ал.2 и ал. 4 от КРБ имат непосредствено действие и предимство пред нормите на закона, които им противоречат.

По изложените съображения съдът намира, че в случая се установяват незаконосъобразни действия и бездействия от страна на служители на ответника, които не са изпълнили разпореждането на съда и не са освободили незабавно или поне в разумен срок ищцата, а тя е престояла в ареста два дни, след като е била освободена.

Относно втория елемент от отговорността - наличието на вреда: Съдържанието на понятието „вред“ не е дефинирано от законодателя въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

Самият факт на задържане без основание, престоят в следствения арест на [улица]в [населено място], както и фактическото лишаване на лицето от правото на свободно придвижване обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. Въз основа на свидетелските показания, изслушани в хода на съдебното производство, настоящият съдебен състав приема, че в периода на продължилото задържане без основание, ищцата е преживяла негативни емоции като чувство на уплаха, притеснение, тревожност, стрес. В случай е била неизбежна изненадата и уплахата на ищцата, след като вместо да бъде освободена, което е очаквала, отново е задържана. С продължилото задържане е осъществено сериозно ограничаване в свободата на придвижване, което носи неизбежно сериозни негативни изживявания на всеки човек. В тази връзка нормално и неизбежно е ищцата да се е притеснявала за децата си, които са я чакали заедно със съпруга ѝ в продължение на няколко часа пред сградата на ареста. Неизбежно се е тревожила и за изпитаните от тях тревоги от обстоятелството, че задържането ѝ е било продължено, както и чувство на стрес от

несправедливостта в тази ситуация. В тази връзка неоснователни са доводите на ответника в писмения отговор за недоказаност на неимуществените вреди.

Всичко това налага извода, че по време на задържането без основание Н. З. е претърпяла неимуществени вреди. Нормални и логични в житейски аспект са и данните, изнесени от свидетеля, който я е видял при привеждането ѝ в следствения арест след съдебното заседание, на което е било разпоредено освобождаването ѝ, а след това е провел телефонен разговор с нея, тя е била разочарована, плакала е, била е разстроена. В тази връзка категоричен е изводът, че продължилото задържане на ищцата е оказало негативно отражение върху психическото ѝ състояние.

При преценката наличието на претърпени неимуществени вреди съдът съобразява и формираната практика на Европейския съд по правата на човека (в т.ч. по делото *S. v. B.*(Application no. 39232/17), 31 J., 2023), според което задържането, извършено в нарушение на член 5 § 1 от Конвенцията за защита правата на човека причинява известно психическо страдание на задържания не само докато трае, но и след това (макар че тази презумпция е оборима). Т. страдание не е задължително да достигне нивото на психологическа травма или разстройство, или да доведе до външни прояви или симптоми и затова не винаги се поддава на доказване чрез свидетелски показания. Европейският съд приема, че автоматичният отказ за присъждане на каквото и да е обезщетение на лице, което е било незаконно задържано само защото не е предоставило такова доказателство, е прекалено формалистичен и в нарушение на член 5 § 5 от Конвенцията (напр. *D. v.B.*, no. 9411/05, § 30, 2 S. 2010). §§ 33-34, *D. and Others v.B.*, nos. 6095/11 and 2 others, § 84, 31 M. 2016). Върховният административен съд също има практика, съгласно която е достатъчен самият факт на неправомерно задържане, за да бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди.

Налице е и третата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника - причинно-следствената връзка между незаконосъобразните действия по задържане и проявеното бездействие по привеждането в изпълнение на съдебно разпореждане и неимуществените вреди. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоположния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". В тези случаи е налице причинна връзка по чл.4

от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоположния резултат. В конкретния случай вредите, които се претендират (доказаните психически/душевно страдания), са пряка и непосредствена последица от извършените действия по задържане на ищцата без правно основание, съответно от проявеното бездействие независимо, че Софийски районен съд на 10.03.2023г. изрично е разпоредил ищцата да бъде освободена незабавно при липса на друго основание за задържането ѝ. Без тези незаконосъобразни действия и бездействия от служители на ответника, които са задържали ищцата в следствения арест на [улица]в [населено място] без основание, в периода 10.03.2023 г. – 13.03.2023 г., ищцата не би претърпяла описаните негативни преживявания. Вредата се изразява в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържаната, имайки предвид, че става въпрос за задържане, което е продължило без правно основание, при изненада и без яснота защо вместо да бъде освободено незабавно лицето отново е задържано.

На обезщетение подлежат и вътрешните, душевни състояния тогава, когато справедливостта налага с оглед конкретните, обективно съществуващи обстоятелства във всеки един случай същите да бъдат възмездени. Понятието справедливост по смисъла на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно, а всякога е свързано с преценката на обективно съществуващи конкретни обстоятелства, с общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитието на самото общество, а не със субективното усещане за причинена вреда. Съобразявайки естеството и характера на причинените страдания, обективното състояние на ищцата, като произтичащо от неправомерното задържане, периодът, в който то е осъществено, и като взе предвид съдебната практика на ВАС, съдът намира, че справедливо е обезщетяване на причинените на ищеца неимуществени вреди със сума в размер на 1000 лева. Отчетено е, че ограничаването на свободата на придвижване на ищцата е било в рамките на няколко дни (според документите след съдебното заседание на 10.03.2023 г. до сутрешните часове на 13.03.2023 г.), а интензитет на породените негативни емоционални преживявания е нисък, тъй като се касае за преходно емоционално страдание, без белези на дълбоки и трайни увреждания на психиката на ищцата. Това е съобразено и с актуалната практика на ВАС.. Според съда именно посоченият размер най-точно и съответно ще овъзмезди претърпените психически увреждания от ищцата и този размер именно съответства на конкретната преценка, направена от състава на база установените по делото факти и съобразно обществения критерий за

справедливост. В случая е взет предвид и стандартът на живот в страната и икономическите възможности на населението.

С оглед гореизложеното претенцията за сумата над 1000,00 лв. до претендиращия размер от 8000,00 лв. следва да бъде отхвърлена.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва главното вземане. Съобразно т. 4 от ТР № 3/ 22.04.2005 г. по т. гр. дело № 3/ 2004 г. на ОСГК на ВКС върху присъжданата сума на обезщетението е дължима и законната лихва, считано от момента на преустановяване на противоправното действие/бездействие на ответника. В настоящия случай ищцата е престанала да търпи негативните преживявания в следствения арест на [улица], [населено място] на 13.03.2023 г., след като е освободена. Следователно за обезщетението от 1000 лв. се дължи законна лихва считано от 13.03.2023г. до окончателното нейно изплащане. По изложените съображения, искането за присъждане на лихва за периода от 10.03.2023г. до 12.03.2023г. е неоснователни и следва да бъде отхвърлено.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, на ищцата следва да се присъдят направените по делото разноски, които са в размер на 10,00 лева държавна такса, както и съгласно чл.10, ал.3, изр.2 ЗОДОВ платеното в брой адвокатско възнаграждение по договор от 15.03.2023 г. – 1000,00 лв., съразмерно с уважената част от иска – 125,00 лв.

На основание чл.10, ал.4 от ЗОДОВ, ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 87,50 лева съразмерно с отхвърлената част от иска. Съдът счита, че дължимото юрисконсултско възнаграждение следва да бъде изчислено на база 100,00 лв., съгласно чл.24, изр. второ от Наредбата за правната помощ, като се отчита претендиращия правен интерес и фактичeskата и правна сложност на делото.

В заключение на ищеца следва да бъдат присъдени разноски в размер общо на 135 лв., а на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 87,50 лв.

Водим от горното, Административен съд София-град, I отделение, LXV състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Главна дирекция “Изпълнение на наказанията“ при Министерството на правосъдието да заплати на Н. Е. З., ЕГН [ЕГН] обезщетение в размер на 1000,00 (хляда) лв. за причинени неимуществени вреди от незаконосъобразни действия и бездействия на служители на ответника, които са я задържали без

основание в следствения арест на [улица]в [населено място], след като Софийски районен съд изрично разпоредил на 10.03.2023г. да бъде освободена незабавно, ведно със законната лихва от 13.03.2023г. (дата на преустановяване на противоправното действие, съответно бездействие на ответника) до окончателното изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ иска на Н. Е. З. срещу Главна дирекция “Изпълнение на наказанията“ в останалата част за сумата над 1000,00 (хиляда) лева до претендирания размер от 8000,00 лева, както и претенцията за законната лихва за периода от 10.03.2023 до 12.03.2023г.

ОСЪЖДА Главна дирекция “Изпълнение на наказанията“ да заплати на Н. Е. З., ЕГН [ЕГН], разноси по делото в размер на 135,00 (сто тридесет и пет) лева.

ОСЪЖДА Н. Е. З., ЕГН [ЕГН], да заплати на Главна дирекция “Изпълнение на наказанията“ юрисконсултско възнаграждение в размер на 87,50 лв.(осемдесет и седем лева и петдесет ст.) .

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: